

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

Quæst. I. An sit omnipotentia in Deo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

QVÆSTIO I.

An sit Omnipotentia in Deo.

NATIVAM potentiam ad extra creaturatum, quæ de facto sunt, Deo primæ causæ adesse demonstratum est d. r. q. 3. cert. 2. n. 1. ubi esse ens aliquod à se, primum scilicet actuum principium cæterorum, quæ de facto sunt ostendimus. Quoniam vero ultra ea, quæ de facto sunt, plura, ac fortasse infinita, sunt possibilia, ad quæ omnia potentia actiua Dei ad extra extendi debet, ut omnipotentia, seu omnium potentia actiua in actu primo sit: id vero potentia actiua eorum, quæ de facto sunt, demonstratione non ostenditur: secundo ex ea demonstratione cum solum euincitur, Deum mediare omnium, quæ de facto sunt, causam esse, ad quod satis est, quod primam creatam causam producat, & hæc secundam, & secunda tertiam &c. non inde fiet omnium potentiam actiua habere. Videndum ergo nunc est, an ea potentia actiua Dei ad extra, quæ ea demonstratione euincitur, ad possibilia omnia creata extendatur, ac proinde omnium potentia, siue omnipotentia debeat censeri?

CERTAMEN I.

Omnipotentiam, eamque infinitam in Deo esse certum ex fide, & ratione naturali est.

PHILOSOPHIS, qui vnum verum Deum agnouerunt, nemo fuit, qui ipsi omnipotentiam denegauerit. Imo tacite ij omnes, qui Deum primam causam cœlestium omnium asseruerunt, eius omnipotentiam tacite videntur admisisse: cum eadem sit ratio de creatis intra possibilitatem relictis, ut fieri à Deo possint, acque de his, quæ ab ista eo ad absolutam existentiam traduntur Deus: expressè tamen eam veritatem edidit Agatho Philosophus percerustus carminibus hisce.

Hec etiam ipse Deus, solum carere videtur. Infinitum ut faciat, quod factum est atque per actum.
De Aristotele dubius est Soarius d. 3. metaph. sect. 17. num. 5. an ita de Dei Omnipotentia iudicabit; cum tamen n. 25. fateatur ea Agathonis carmina ab Aristotele recitata, laudatamque eorum sententiam esse 6. ethi cor. c. 2. in qua exemplo illo vniuersi impossibilis, quod ab sphaera Omnipotentia excluditur sola, & cuncta impossibilia excluduntur, atque possibile omnium potentia actiua, siue omnipotentia in Deo affirmatur. Idem sensu Cicero 1. & 3. de natura Deor. his verbis. *Nihil est, quod Deus sperere non possit; & quidem sine labore vilo: consentit Seneca 4. de benef. c. 7. & 8. ac Poetæ sæpe Iouem suorum Deorum supremum (atque inde etiam Olympum, seu cœlum eius sedem pro contineati continens usurpantes) Omnipotentem vocant. Eumque, ut refert Ludouic. Viues in 4. de ciuit. Dei c. 17. dextra sceptrum, lava vero, vel aquilam vel victoriam reuerentem depingebant: quia omnia virtute, & adiuuitate sua vincere, à nulloque vinci posse iudicabant: quare & eam inuictam aciebat Seneca supra. Hinc tamen virtutis aduersari videtur Auicenna 9. metaph. c. 4. qui vnum effectum tantum ait à Deo immediate productum, & medio illo alios, & sic deinceps reliquos. Primum vero immediatum eius effectum substantiam primam separatam esse docuit 5. met. tract. 4. huius exortu consentit Auerroes ad 2. de cœlo text. 35. ubi cum videtur indicasse Aristoteles.*

2. Cæterum catholica, & de fide veritas est Deum omnium creatorum possibilem potentiam actiua, siue omnipotentiam habere. Genes. 17. *Ego Deus omnipotens:*

*ambula coram me. Iob. 42. Scio quia omnia potest, cœlestique fere in concordantiis Bibliis Deus omnipotens à sacra pagina repetitur inuenitur. Passim insuper nihil Deo impossibile esse dicitur Sap. 11. 18. Math. 19. 26. Apud Deum autem omnia possibilia sunt, id quod & Marci 10. 27. eisdem verbis habetur. Item Luc. 1. Non erit impossibile apud Deum omne verbum. Vnde & Math. 17. 20. Si habueritis fidem sicut grannum synapsi, nihil impossibile erit vobis, Et Marci 9. Si potes credere, omnia possibilia sunt credenti. Quia mirum fide, atque fiducia, seu confidentia in Deum eius potentia, quæ ad omnia se extendit nostræ voluntati, ac desiderijs, quasi reuincitur, Dei voluntate humanis votis auerent. Tertio hanc eandem veritatem continent innumera alia scripturæ testimonia quibus neminem, cuiusque diuinæ voluntati resistere posse elatur Genes. 50. *Num Dei possumus resistere voluntati?* 2. Paralip. 20. *In manu tua est fortitudo & potentia: nec quisquam tibi potest resistere.* Iob. 9. *Quis ei resistit, & parem habuit c. 41. Quis enim resistere potest vultui meo?* Psal. 25. *Quis est, qui resistit tibi.* Prou. 30. *Nec est Rex, qui resistat ei.* Sap. 11. *Virenti brachij tui, quis resistet?* Omnipotentem enim solum omnis resistentia cum victoria impossibilis: ac proinde, ut supra memorauimus ad Iouis omnipotentiam significandam in læua eius idololatricæ victoriam ponebant. Denique id ipsum probatur ex locis illis, quibus *ea quæ non sunt, sicut ea, quæ sunt vocare* dicitur. Scilicet quia ex nihilo cuncta ad esse potentia sua potest traducere; ob hæc Dei omnipotentia, ut fidei dogma in omnibus confessionibus, seu professionibus fidei apud Concilia omnia adstruitur, atque in vtroque symbolo cum reliquis attributis de Deo quotidie in Ecclesia, & recitando & canendo.*

3. Iam vero pro eadem veritate rationibus naturalibus, ac demonstrationibus pugandum est. Et quamquam ea demonstratio entis à se, & necessarij, causa que proinde primæ formaliter, & in terminis non demonstratur, virtualiter ea ostenditur. Scaturit enim semel per illam potentia Dei actiua ad extra, multifariam ad possibilia, ac non repugnantia reliqua extendi debere demonstratur. Primo, quia infinita esse debet: aut, si ad omnia possibilia reliqua à Deo extenderetur, eius virtus, & actiuitas infinita non esset: sicut nec infinita esset eius scientia, si ad intelligibilia omnia creata repræsentanda se se extenderet. Quod autem debeat esse infinita multo etiam ex capite probatur. Primo: quia, cum ab alio non sit, sed adiectiue metaphysicè, ac substantiue etiam, physicè à se sit, à quo limitetur non est. Secundo, quia quoduis prædicatum diuinum omnem sui generis imperfectionem debet, quæ diuinam, excludere: limitatio autem potentia actiua ad extra imperfectio est: ergo, quia diuina potentia actiua ad extra debet esse infinita. Tertio: quia maius aliquid ea in suo genere potentia actiue esse potest; quod repugnat prædicato diuino: quia cuiuscumque finiro addi aliquid potest, & cui addi non potest infinitum est. Quarto: quia, ut sæpe dixi ex d. 3. q. vlt. omne diuinum prædicatum Deo intrinsecum, quia diuinum indiuisibiliter, non solum physicè, sed metaphysicè etiam, est infinitum per denegationem termini, etiam extrinseci: quod longe quidem amplius est, quam, quod ad præsens initium est satis.

4. Secundo: prima illa consequentia ex infinitate potentia huius Dei ad potentiam omnium possibilem reliquorum à Deo, siue creatorum præter similem consequentiam ex scientia infinitate ad omniscientiam, sic ostenditur. Quia, quidquid ab alio esse potest, ac proinde possibile creatum est, per alicuius potentiam esse ab alio potest: ergo vel per potentiam Dei, ut intendimus, vel alterius à Deo potentiam: de quo inquiri an à Deo proxime, vel remote sit? si nullatenus à Deo sit, redeunt argumenta processus infiniti, vel circuli causalitatum impossibiles, ut arguebamus d. 1. in demonstratione entis à se, seu Dei, & causæ primæ. Vel plures causæ primæ, ac Dei admittendi erunt contra demonstratam Dei vnitatem singularem, & immultiplicabilem. Quod si illud, per cuius potentiam illud possibile creatum esse potest, à Dei potentia sit, ut altero dilemmatis membro dicitur: ergo hoc ens, eiusque potentia hæc participata à Deo est: ergo, secundo quod perfectionis sine imperfectione dicit, seu, quatenus ab imperfectione decocta est, atque intelligitur,

ORTEGA
IN A. PARI
D. VIA

ligitur, in Deo est: ergo poterit illud possibile ab hac Dei potentia esse. Secundo, si ab alterius potentia, ac non à diuina illud aliquid possibile esse poterit: ergo limitata ex ea parte potentia Dei est, ac non infinita: ergo ex infinitate potentia Dei declinat ad extra recte inferitur Dei omnipotentia. Quod probationi primæ illationis responderi poterat conuertitur in subiicienda iam demonstratione deducta ex illa etiam de ente à se, & causa prima huius vniuersi.

5. Tertio demonstratur ex eadem citata demonstratione: qua causa prima creatorum necessario adest ei potentia productiua immediate omnium, quæ de facto creata sunt: ergo adest ei potentia productiua omnium creatorum possibilem: duplex illatio in hoc discussa est, atque utraque necessaria, & legitima ostendenda erit, vt discursus conuincat, atque confusiones tactæ in questionis præfatione omnino immobiliter obtinentur. Prima est potentia immediatæ actiue creatorum omnium, quæ de facto sunt ex prædicato iam demonstrato in Deo causæ primæ eorum: qua ostensa secunda quasi immobiliter præcluditur. Huius autem consequentiæ legitimitas, & necessitas ostensa satis est n. 4. probatione 1. Dices tamen eam rationem præ continentia virtutis & potentia actiue immediate creatæ in causa prima increata non inferre in causa prima virtutem actiuam immediatam eorum omnium, quæ de facto creata sunt. Non enim ex virtute productiua potentia vitalis, quæ proximum principium actuum vitalium est, inferitur in Deo, qui eam produxit, esse virtutem actiuam proximam vitalem actuum nostrorum vitalium; imo hanc in Deo esse repugnat. Sed certe consequentia legitima est, atque, vt talis, à Theologis omnibus admittitur. Cum enim proxima actiuitas, vt sic, perfectionem sine imperfectione, vel potius nullam imperfectionem dicat, atque quicquid ab alio principaliter agnoscere est præ contineri debet eminentiori modo formaliter in illo, manifeste fit, virtutem omnem actiuam proximam creatorum, quæ imperfectionem non dicat Deo assignandam esse. In potentia autem, seu principio proximo vitali creato, & est proximitas agendi, & modus agendi immanenter, siue recipiendo in se actum, & actionem (si ab eo distinguitur) qua fit: hoc autem imperfectionem dicit principij receptiuum, & subiectum, quæ Deo proinde repugnat: quæque non ex virtute actiua immediata creaturæ, qua tali venit, sed ex imperfectione modi operandi, & principij passiuus viuentis: quare nec Deo proxima actiuitas repugnat: sed necessario admittenda in eo est ob rationem datam: si que immediate nobiscum ad actus vitales concurrere Deus admittitur: quin inferatur, quod eos debeat positivè recipere: sicuti, neque, quod possit, aut debeat esse subiectum, aut materia, ex eo quod materiam omnem, & subiectum producat, quia hæc imperfectionem inuolunt.

6. Iam vero illationis secundæ (quod, si ad omnia possibilem, quæ creata de facto sunt, potentia actiua Dei extendatur, etiam ad possibilem omnia, seu in se non repugnantia) necessitas ostenditur, atque euisio prima præoccupatur. Primo enim extendi ad possibilem omnia earundem specierum cum creatis euidentissimum est: vt propterea hispano proloquio dicitur: *quien hace en cesso, haca cie*: milleque exemplis artificum probari aperitissime poterit. Sed vniuersim de omni possibili, cuiusvis speciei sit, ostenditur. Quia titulus, quo Deus ad possibilem creata, quæ de facto creata sunt, concurrunt, est ratio entis non à se, sed alio indigentis, vt fit: atqui hæc ratio communis est omni enti, quod essentia sua non includit negationem essendi (cuiusmodi solum est chimæra, & impossibile) ergo in omni ente possibile est titulus, & ratio, quam Dei potentia actiua respicit, cuiusque titulo Deus ad illud concurrere, illudque agere queat. Ergo in Deo est potentia actiua respectu omnium possibilem, & non repugnantium, seu implicantium contradictionem. Hæc ratio est, quam instruit S. Thom. 1. contr. gent. c. 22. argumento 2. licet non satis illam nonnulli Thomistæ calluerint; cententes S. Thomæ doctrinam esse Deum ad solum entis prædicatum concurrere: quasi actio physica præcisiua prædicatum effectus esse possit: cum vix id actioni intentionali, seu cognitioni, imo, ne vix quidem, à plerisque concedatur. Sed tamen titulum solum concurrentis, & actiuitatis diuinae, non autem effectum, entis præ-

dicatum ibi designauit S. Thom. ac proinde dixit ens esse, effectum per se, & proprium Dei; non, quia illud solum prædicatum in rebus agat, sed, quia illud ratione sui, & per se formaliter à Deo fit in rebus; cætera vero ratione, & titulo illius, solumque materialiter, & identice: quia, illi identificata cum sint, nequeunt non simul cum illo prædicato fieri.

7. Præter hæc autem alia etiam sunt, quæ efficaciter diuinam omnipotentiam summamque Dei potentiam suadeant. Primo enim facultas summa, qua vniuersum hoc Deus produxit, verbo scilicet solo, Genes. 1. & Psal. 148. summam eius potentiam, seu omnipotentiam suadet. Secundo: quia, qui tot, tamque varia, & pene innumera produxit, quæ nouimus, & multo plura, quæ nondum nobis ex ignotis orbis plagis propalata sunt, nonnulli ex summa arte, & potentia, cui nihil non subiacet, se gere in vniuersi productione potuit. Tertio: quia ex nulla supposita ipsi materia, vel extrinseca virtutis inuicem, ac proinde omnino ex nihilo, seu non esse puro rerum. Nulla autem maior potentia esse excogitari poterit, ea, quæ res ex non esse puro earum, seu puro nihilo, ad esse potest traducere. Quæ enim longissime ab esse distant summa virtute, vt ad esse trahantur opus habent. At, quæ neque in potentia materia, neque in alia quapiam sui causatiua virtute sunt, sed in puro nihilo sui, longissime, ac distantissime ab esse sunt: ergo summa virtute actiua, vt trahantur ad esse opus habent. Dices hanc rationem, vel implicare in terminis, vel nihil probare: si enim omnis causatiua virtus etiam actiuam, complectatur, non erit potentia actiua rerum in Deo. Nam cum semoueri oportet, vt quæ ante creationem non erant, in puro nihilo sui essent. Si autem virtus causatiua eam non includit, ratio videtur leuis: nam concursum causæ materialis receptiuum, seu passiuum supplere virtute creata aliqua non iudico impossibile. Multa hic de creatione, & potentia creatiua dicenda essent, non vulgaria, sententis autem quasi dogmaticis in Philosophia non solum consona sed necessaria. Ne tamen ea propriis extrahamus sedibus, ad difficultatem præsentem dico. In exclusionem omnis virtutis causatiuae necessaria ad purum nihil actiuam etiam virtutem includi, non eam de qua disputatur, sed alterius cuiusvis agentis, & cuius exclusionem recte inferitur Dei virtutem actiuam summam esse debere: quia quicquid alterius actiuitatis in aliis non solum esse, sed cogitari potest, vt rerum esse in aliquo sui præcedere extra Deum intelligeretur, in solo Deo est, in quo purum nihil non sunt. Cum tamen tam in se, quam in reliquis causis earum, quæ nullatenus præcessere, purum nihil essent.

CERTAMEN II.

Nonnullis difficultatibus occurritur, & ubi amplius omnipotentia essentia, & infinitas explicatur.

1. Dices primo: iuxta dicta omnipotentia obiectum, seu adequatum terminus in tota sua latitudine est, quicquid possibile est: ergo nequit naturali ratione demonstrari: imo nec probabiliter suaderi. Ex quo liquido apparer rationes omnes efficaciores, quas efformauimus ex naturalibus principijs deductas, ac proinde naturales rationes, imo demonstrationes, appellauimus, fallaces vniuersim esse. Probatur consequentia illa: quia intra latitudinem possibilem plura supernaturalia continentur. Vel ergo probatur ratione naturali ad hæc potentiam actiuam Dei extendi, vel non: si non probatur, non probatur omnium possibilem potentia, seu omnipotentia in Deo ratione naturali: si probatur: ergo probatur lumine naturali possibilitas supernaturalium huius inferiorum, quod est absurdum: quia, si id probetur, non probatur extendi Dei potentiam ad omnia possibilem. Secundo: quia semel ex ratione naturali statuto Deum posse omnia possibilem, facile colligi potest hæc, & plura alia posse. Multa circa hanc difficultatem Soar. d. 30. met. scilicet, 17. à n. 24.

2. Breuiter

2. Breuiter tamen, ac dilucide respondeo: rationibus datis nec demonstrari potentiam actiuam Dei extendi ad omnia possibilia secundum peculiare rationes, seu materialiter sumpta: sed secundum rationem communem possibilitatis, seu non repugnantiam, quæ abstractit ab eorum naturalitate, vel supernaturalitate: ac proinde opus non esse, vt naturale, vel supernaturale, qua talia, cognoscantur, vt ad omnia possibilia, qua possibilia, illam extendi, demonstretur. Licet materialiter, & identice supernaturalia plura è possibilibus sint. Vnde patet ad secundum: statuta enim extensione omnipotentia ad omne possibile, qua tale, adhuc aliunde cognoscendum est, quodnam enim modi possibilitatem habeat, seu materiale possibilitatis, ac non repugnantiam, vt ad illud extendi omnipotentiam inferatur. Ad quod ex naturalibus principis dignosci nequit de eorum supernaturalibus, maxime quoad substantiam: quia, eis solum principis stando, repugnantia & impossibilia eorum supernaturalia videbuntur.

3. Argues secundo. Possibilia, vt possibilia, sunt obiectum, seu terminus omnipotentia: ergo terminus formalis, seu formale obiectum omnipotentia est possibile, seu rerum possibilitas qua talis: atqui rerum possibilitas, seu possibile, vt possibile, est ipsa omnipotentia, à qua formaliter possibile est possibile, seu, quæ est formalis possibilitas creaturarum: ergo omnipotentia habet pro termino, seu obiecto formali seipsam: quod implicat. Hoc argumentum vni habet contra Recentiores, qui omnem possibilitatem rerum cum omnipotentia realiter formaliter identificant, contra quos certauimus q. 4. Alij communiter respondent. Possibilitatem rerum aliam esse rebus intractabilem, quæ est rerum non repugnantia, quæque non constituitur omnipotentia Dei formaliter, seu tanquam à forma; aliam vero extrinsecam, quæ ab omnipotentia, tanquam à forma, extrinseca denominatio est: Et hanc non esse terminum, seu obiectum formale omnipotentia, vt probat obiectio: sed primam, de qua id non probat: sed adhuc contra hanc solutionem, qua quiescere difficultatem omnes putant, argui non legitur potest.

4. Possibile, vt possibile, ad quod terminatur omnipotentia, est possibile creaturæ, seu creabile, atque ab alio, qua tale: atqui, qua creabile, & ab alio possibile, non includit solum non repugnantiam essendi; sed, & non repugnantiam essendi ab alio, seu creabilitatem, quæ ab omnipotentia, tanquam à forma est: ergo in termino formali Omnipotentia ipsa Omnipotentia clauditur, vt obiectio contendebatur. Maior videtur certa. Primo: quia, si sola non repugnantia in se, atque, vt præfendit à creabilitate, seu non repugnantia essendi ab alio, esset obiectum formale omnipotentia, cui cumque ea non repugnantia vt sic, & præcendens conueniret, & competere esse terminum omnipotentia: quare, & Deus, in quo non repugnantia præcendens adest, terminus, & obiectum omnipotentia esset. Secundo: quia conceptus entis, seu essendi à se, vel ab alio indiuisibiliter sunt conceptus primo, ac se totis ex parte obiecti, seu formaliter, & metaphysicè diuersi: quorum primus indiuisibiliter formaliter, & est conceptus entis absolute, & simpliciter talis, alter vero entis secundum quid: sicut de substantia, & accidente dicitur; alioqui Deus in prædicamento sub genere vniuersalissimo entis poni cum creaturis posset contra superiora à nobis dicta. Tertio: quia, quousque ens non à se, sed ab alio possibiliter concipiatur, non concipitur capacitas obiectiua essendi ab alio: ergo obiectum omnipotentia claudit conceptum non solum entis, quod non includit non ens, seu negationem entis, quod est ens non repugnans, atque excludens contradictionem, sed entis ab alio. Demum (cum repugnantia, & contradictio in nullo ente sit ex conceptu entis præcise, sed, vt coniuncto cum aliis prædicatis, quorum alterum alterius negationem inducat) spectandum est ad obiectum omnipotentia statuentium illud à se, vel ab alio, vt alterum ab obiecto omnipotentia excludatur, quia à se est, quod contradicit esse, seu enti ab alio; alterum vero in eo obiecto includatur, quia ab alio est ens; & cui à Deo esse non repugnet.

5. Hæc ratio prædictis fundamentis innixa ab scholasticis, vel neglectu, vel minus attenta, seu intracta meditatione prætermissa, summa, me iudice, in re præfenti videtur; & cui dilucide, intentioni discursu, ac subtiliori metaphysica sit opus. Et quidem, licet de maiori propositione (ex suppositione terminationis omnipotentia ad possibilia creata, qua possibilia) minus metaphysici, atque Patrum, & Theologorum sententis, quam nos, additi dubitare possent; tamen ob rationes attractas, & communem Patrum, & Theologorum doctrinam, de Dei exclusione à prædicamento cum creaturis communi, concedenda sine dubio maior illa argumento est; neganda vero minor: nimirum prædicato entis ab alio, qua ab alio Dei potentiam actiuam, sine omnipotentiam; tanquam formam denominantem, terminumue metaphysicè formalem formaliter concerni: in hoc enim, quod est esse ab alio, solum concernitur potentia actiua respectu rei, quæ ab alio esse potest. Licet enim re vera creata omnia à Deo, etiam immediate, esse possint; non tamen ab eo solum possunt immediate esse, neque secundum totam eminentiam diuinæ actiuitatis, & potentia, omnipotentia diuina formaliter egent; licet ratione perfectionis diuinæ realiter illa egent. Vnde probatur ratione potentia actiua diuinæ, & possibilitatis creaturarum ab alio, aliis inductis discursibus ad ea omnia se extendi probandum est: quo satis ostenditur possibilitatem creaturarum ab alio, qua ab alio etiam, non à potentia actiua Dei formaliter, neque, vt à termino essentiali respectu ab alio metaphysicè delimiti. Secundo: etsi capacitas essendi ab alio creaturarum possibile esset essendi determinate à Deo, ac proinde possiua eius capacitatis ipsarum terminus essentialis potentia actiua Dei foret, non inde inferretur Dei potentiam actiuam ad seipsam terminandam esse, quia, quod terminatur ad aliquid natura sua respectu, ad terminum respectu huius termini sui terminari nullatenus debet; vt in mutuo respectu omibus patet. Solum inferretur neutrum sine altero consistere posse, quia mutuo connexa essentialiter sunt. Tertio demum omnipotentia ex natura & conceptu suo respectiua possibilitatis creaturarum non est, sed ab ea omnino independens, etiam tanquam à termino, vt statim dicam, fusilque ex instituto monstrabo. q. 3. quo omnia quiescunt negata maiori argumenti efformati n. 4. quam ex suppositione solum ab aliis asserta determinatione omnipotentia ad possibilitatem creaturarum solummodo, & noranter admittit.

6. Iterum argues possibilia creata finita sunt: ergo in ordine ad illa nequit esse, conuenire potentia actiua Dei infinita. Patet consequentia. Nam ad finitum terminum, seu effectum finita sufficit actiuitas, & potentia. Duplitter respondeo negando consequentiam. Primo: quia, si omnium possibilitatum creatorum causa, & singularitatis, & coniunctum respectu totius etiam coniuncti possibilitatum, atque ea principalis sit, vt Deus: quod omnia possibilia plura, & plura, ac proinde, vt minimum, infinita (vneatheetoreticè potest, infinita virtute (vt sepe ad simile argumentum dixi) potest quod ipsum de præcognitione eminenti priori metaphysicè ad actiuitatem dictum pura, & de continentia ideali, & exemplari omnium possibilitatum, quæ in Deo est. Secundo negatur eadem consequentia. Neque enim adequatus omnipotentia terminus, ita sunt possibilia, vt ultra ea, quæ de facto possibilia sunt, Dei virtus, & potentia actiua Dei, quantum ex se est, non extendatur. Ita, vt, si impossibilia omnia ad non repugnantiam, seu possibilitatem traducerentur, quatenus ex parte Dei est, potentia eadem ad illa producere satis non esset: sicut de immensitate, & æternitate ad spatia loci, & durationis ultra possibilia omnia per imaginariorem, & rationem nostram chimericè posita, quatenus ex parte Dei est, replenda sufficere dicebamus. Et ratio à priori est: quia neque hæc spatia realibus, neque omnipotentia à rebus veris, ac possibilibus adhuc, vt possibilibus, tanquam à terminis pendente in sua essentia, siue physica, siue metaphysica; sed à se suo modo sunt, atque illimitatione entis diuini commensurari debent; non autem extrinsecorum magnitudini; licet, vt expedita ad operandum sit, non solum quatenus de se est actiuitas, ac intrinsece, sed etiam ex parte extrinseci, quod extrinseca actio Dei concernit, necessario possibilitas expectetur rei faciendæ, sine qua actio nequit esse possibilis, etsi tota Dei actiuitas persisteret. Ex quo etiam constat infinitatem potentia ad possibilia finita solum minime superflue: quia non propter illa efficienda, sed ex perfectione, & necessitate in Deo est.

ORTEGA
In A. part
D. VIa

